

Duwen en Slepen op de Zaan

Editie
2024-2025

Duwen en Slepen op de Zaan 2024-2025

Peter J. Brom

Schrijver: Peter J. Brom

Coverontwerp: Peter J. Brom

ISBN: 9789403843612

© Peter J. Brom

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke andere wijze dan ook zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. Ondanks alle zorg die is besteed aan de totstandkoming van dit boek, kunnen noch de uitgever, noch de auteur aansprakelijk worden gesteld voor enige schade die voortvloeit uit enige fout in deze publicatie. De auteur van deze publicatie heeft er alles aan gedaan om alle rechthebbenden van het gebruikte beeldmateriaal te beschermen. In het geval dat ik zonder toestemming auteursrechtelijk beschermd werk heb gebruikt, neem dan contact met mij op via het mailadres duwenenslepenopdezaan@gmail.com.

Voorwoord

In deze tweede uitgave van duwen en slepen op de Zaan over 2024 en 2025 zijn weer meer dan 100 duw- en sleepboten opgenomen, waarbij van elke boot een korte beschrijving is toegevoegd, voor zover beschikbaar. Naast de beroepsvaart wordt de Zaan ook bevaren door talloze sleepboten van liefhebbers, die zowel door de Wilhelminasluis als door de Hondsbosschesluis worden geschut.

Voor gegevens ben ik veel dank verschuldigd aan o.a. de websites van De Binnenvaart, Varend Erfgoed en Schippers & ScheepsHistorisch Onderzoek. Toch ontbreken sommige details in dit boek of zullen onjuist zijn. Correcties en/of aanvullingen zijn welkom op het mailadres duwenenslepenopdezaan@gmail.com of op de Facebook-pagina [Duwen en Slepen op de Zaan](#). Naast deze uitgave zal ik regelmatig extra foto's en updates publiceren op deze Facebook-pagina.

Scheepvaart op de Zaan

De Zaan blijft voor de aan deze rivier gevestigde bedrijven van vitaal belang. Hoewel het totale aantal scheepvaartbewegingen behoorlijk is afgenomen ten opzichte van de eerste telling in 1998, voeren in 2024 bijna 6.800 binnenvaartschepen door de Wilhelminasluis, waarvan ongeveer 1.000 duw- en sleeptransporten. Met dit laatste aantal staat de Wilhelminasluis in de top 3 van meest gebruikte sluizen. In 2024 werd op de Zaan voor het eerst in Nederland elektrische duwvaart geïntroduceerd voor de grote cacao verwerkende bedrijven Cargill en OFI/Olam.

Ontwikkelingen

De ontwikkeling van de scheepvaart op de Zaan op de lange termijn is best wel onzeker. De trend dat veel watergebonden bedrijven de Zaan verlaten zet zich nog steeds voort. Verschillende redenen zoals ruimtegebrek, strengere milieueisen beperkingen in de vaarroute zijn voor veel bedrijven redenen om te verhuizen.

Al in 1995 heeft de regering vastgesteld dat goederenvervoer per binnenvaartschip moest worden gestimuleerd. Voorwaarde zijn dan goede vaarwegen, zodat vervoer over water als een concurrerende transportwijze in aanmerking komt.

Wat betekent dat voor de Zaan?

De rivier de Zaan ontsluit belangrijke industrieën in de Zaanstreek en de regio Alkmaar. Via de Zaan bereik je het IJ, het Amsterdamse havengebied, het Noordzeekanaal en het Amsterdam-Rijnkanaal.

De laatste jaren doen zich ontwikkelingen voor waardoor de Zaan als doorgaande vaarroute minder aantrekkelijk dreigt te worden.

De toenemende schaalvergroting in de binnenvaart staat in schril contrast met de feitelijke bevaarbaarheid van de Zaan.

Deze bevaarbaarheid wordt beperkt door een beperkte diepgang van de vaargeul en bij de sluis en bruggen een beperkte doorvaarwijdte, -hoogte en diepte. De grotere typen binnenvaartschepen (CEMT-klasse V) en duwbakken kunnen de Zaan niet onbelemmerd bevaren.

Het probleem van de beperkte bevaarbaarheid doet zich voor op de volgende gebieden:

- Door krappe bedieningstijden van de Wilhelminasluis en (met name) de spoorbrug ontstaat oponthoud;
- Door het dichtslibben van de Zaan en haar zijgeulen ontstaat onvoldoende diepgang voor (grotere) binnenvaartschepen;
- De afmeting van de Wilhelminasluis in Zaandam belemmert de doorvaart als gevolg van onvoldoende breedte (12 meter) en waterdiepte (3,20 meter);
- Bruggen in de Zaan belemmeren de doorvaart als gevolg van een beperkte waterdiepte;
- Door achterstallig onderhoud hebben sluis en bruggen regelmatig storingen.

De bevaarbaarheid blijft beperkt tot schepen met een maximale diepgang van 2,80 meter en breedte van 11,40 meter. Dit zijn vol beladen binnenvaartschepen van maximaal 1.500 ton of duwbakken geladen tot maximaal 2000 ton.

Gevolgen

Bedrijven langs de Zaan kijken bij investeringen in de logistiek nadrukkelijk naar het lange termijnperspectief van goederentransport via de Zaan. Niets doen betekent echter dat de groei bij grote verladers volledig zal stilvallen, terwijl enkele grote bedrijven haar activiteiten op termijn zullen beëindigen. Deze ontwikkeling doet zich al langere tijd voor; veel bedrijven zijn al vertrokken. Als laatste in deze rij zal in 2026 Bunge Loders Croklaan na 135 jaar Wormerveer verlaten, waarna de locatie zal worden herontwikkeld voor woningbouw.

Woningbouwplannen

Uitgebreide woningbouwplannen op de Burcht in Zaandam maken de toekomst onzeker of de vele riviercruiseschepen daar nog mogen aanleggen. Bovendien maken de woningbouwplannen in de Achtersluispolder de toekomst van de enige twee zeehavens van Zaandam onzeker. In deze plannen wordt o.a. de mogelijkheid besproken om de Isaac Baarhaven zelfs gedeeltelijk te dempen. Al deze ontwikkelingen zullen ongetwijfeld een ongunstig effect hebben op de scheepvaart in de Zaanstreek.

Toekomst?

Het investeren in de Zaan voor een ruimere doorvaart voor binnenvaartschepen en duwbakken geeft de mogelijkheid tot groei van het vervoer over de Zaan. Een beperkte verschuiving van transport over de weg naar vervoer over water kan al leiden tot een reductie van 40.000 vrachtautoritten op jaarbasis. Dat is ook winst op het gebied van uitstoot, nu de Zaan de landelijke primeur heeft van elektrische duwvaart. Dat is een mooi begin, nu de binnenvaart in 2050 emissieloos moet varen. Onlangs heeft de regering nogmaals bevestigd dat de binnenvaart essentieel voor de Nederlandse infrastructuur en het bestrijden van files op de weg. Wellicht is het al te laat, maar de Zaanstreek heeft een binnenvaarttraditie, ook onder ondernemers. De Zaanstreek is in de gelukkige omstandigheid dat vele bedrijven rechtstreeks door water wordt ontsloten, maar dit moet wel door investeringen worden veiliggesteld voor de toekomst.

Index (alfabetisch op scheepsnaam)

ANNA

ANNA *ENI 02338789*

ANTON

AREND

ARIE

ATLAS

BARCA

BEER

BESTEVAER

BEVER

BIGGELAAR 16

BOARD

BRANDARIS

BRAVOURE

BRE 14

BRITTANIA

BRUUT

BUTSKOP

CALYBER *(2)*

CARLEINE

CASTOR

CECILIA

CHRISTINA

COESANT

CONDOR

COPPELSTOCK

CREDO

CYCLOOP

DE JUNIOR

DE PUF

DE WILHELMINA – RP17

DENZO

DESPERADO

DIANE

DICKY JR

DOORDAUWER

DRAKKAR

DREADNOUGHT

E-PUSHER 2

EVELINE

FENNA

FEROX *(2)*

GEMINI

GOUWZEE

GRETA

GRETINA

HAJO

HAVENDIENST 3

HEDY

HELENA

HERMAN GRE

HOLLAND

HOUTVAART 2

HUNTER

IDEAAL

IJM 68 – ELIZABETH

INSULINDE

JAN HENDRIK

JAN

JANNY

JELTJE AIMEE

JOOP RUTTE 1

JOOP RUTTE 2

JOSEPHINE

JULIENNE

JUNIOR B

KIEK UUT

KIEL

KIEVIT
KMK
KROMHOUT
LARA
LIBERTAS
LINDA
MAAS 1
MAAS IV
MAAS-WAAL
MARGARETHA
MAURITS
MAX
MOOS
NEELTJE
NIPET
NOLDINA
OBELIX
OFI PUSHER
OOSTERDOK
ORION
PAMPUS
RP2
RAGNAR
RELINQUENDA
RINGVAART
RODIE 4
SAVI
SB 2
SCOUDEN
SIEM
ST NICHOLAS
STEENWIJK 1
SUZANNE

SUZZY
'T SLEPERKE
'T UKKEPUKSKE
TIA
TOR
TOX
TRUY
URSA MAJOR
VAGOR
VALERIE 2
VENTURE (6)
VERGANIA
VREDE
WATERMAN ENI02309670
WATERMAN ENI02314928
WIETA
WOKKY 2
ZEETIJGER

Eigenaar	M. van Dalen, Sinderen
Bouwjaar	Onbekend
Werf	Onbekend
Bouwnummer	Onbekend
Afmetingen	12,00 x 3,20 x 1,10 meter
Voortstuwing	DAF 575 105 bhp/78 kW
ENI-nummer	Onbekend
Ex namen	Onbekend

Wie kan ons helpen met de ontbrekende gegevens over deze sleepboot?

Mail ons op: duwenenslepenopdezaan@gmail.com

Eigenaar	WD Techniek (Willem Dorresteyn), Eemnes
Bouwjaar	1957
Werf	Jadewerft, Wilhelmshaven, Duitsland
Bouwnummer	63
Afmetingen	21,14 x 5,84 x 2,27 meter
Voortstuwing	Caterpillar 3408 van 545 apk/406 kW
ENI-nummer	02338789 / 05402920
Ex namen	• PRIEL/ Wasser- und Schifffahrtsdirektion, Bremen, Duitsland • HUNTETUG/H. Schumacher, Elsfleth/Shiptec, Elsfleth/ Reederei Hesse GmbH & Co. K.G., Leer, Duitsland/ Shiptec Industrial & Shipyard Technologies GmbH, Elsfleth, Duitsland/ Gebr. W. & J. Kramer Vof, Zaandam

Nog als Huntetug in 2021

ANTON

mei 2025

Eigenaar	WD Techniek (Willem Dorresteyn), Eemnes
Bouwjaar	Onbekend
Werf	Onbekend
Bouwnummer	Onbekend
Afmetingen	?? x ?? x ?? meter
Voortstuwing	Onbekend
ENI-nummer	03802299
Ex namen	Onbekend

*Wie kan ons helpen met de ontbrekende gegevens over deze sleepboot?
Mail ons op: duwenenslepenopdezaan@gmail.com*

Eigenaar	WD Techniek (W. Dorresteyn), Eemnes
Bouwjaar	1957
Werf	Jadewerft GmbH, Wilhelmshafen, Duitsland
Bouwnummer	47
Afmetingen	20,83 x 5,60 x 2,20 meter
Voortstuwing	Mercedes Benz van 495 apk/369 kW
ENI-nummer	05401750
Ex namen	• RYSUM/ Wasser- und Schifffahrtsdirektion, Bremen, Duitsland/ Ems Schlepper AG, Emden, Duitsland/ H. Schumacher, Elsfleth, Duitsland/ Reederei Hesse GmbH & Co. K.G., Leer, Duitsland/ Shiptec Industrial & Shipyard Technologies GmbH, Elsfleth, Duitsland/ Gebr. W. & J. Kramer Vof, Zaandam

